

SUD - Solidarité, Unité, Démocratie

Een bond binnen en buiten het bedrijf

SUD is een kleine, jonge vakorganisatie in Frankrijk. De letters staan voor Solidarité, Unité, Démocratie. SUD is in 1989 ontstaan, toen vakbondsleden bij een staking van de parijse Post door de CFDT buitengesloten werden (CFDT: Confédération Française Démocratique du Travail, sociaal-demokratische vakcentrale). SUD is een voorbeeld van een brede vakbeweging. Ze maakt deel uit van de 'Beweging zonder' (zonder papieren, zonder dak, zonder werk, zonder rechten) die eind december 1996 een gebouw van het Ministerie van Werkgelegenheid in Parijs bezette om daar haar coördinatiecentrum te vestigen. Tevens is SUD actief betrokken in het initiatief en de organisatie van de Euro-marsen tegen werkloosheid, armoede en sociale uitsluiting.

OORSPRONKELIJK HAD SUD haar wortels alleen in Parijs en bij de Post. Vooral sinds de Franse stakingsbeweging van eind 1995 heeft ze zich over geheel Frankrijk uitgebreid en is ze ook actief buiten de sectoren van overheid en diensten.

Hier volgt een enigszins bewerkte versie van een interview met *Alain Goita*, SUD Parijs, dat verscheen in het Duitse antiracistische tijdschrift *Off Limits* (nummer 17, februari/maart 1997).

Open samenwerking

SUD is ook buiten de bedrijven actief in sociale bewegingen. Volgen jullie daarmee een vakbondstraditie in Frankrijk?
Alain - Nee, met kwesties buiten de werkvloer zoals migranten en werklozen, in het algemeen mensen zonder rechten, heeft de Franse vakbeweging zich zelden werkelijk bemoeid. Er wordt vooral over gesproken en geschreven. Bij SUD proberen we met vele organisaties die actief zijn op het terrein van de rechtelozen, samen te werken en een platform op te bouwen. In dat platform wordt de autonomie en het eigen karakter van een ieder gerespecteerd. Om dit doel te bereiken is een 'Groep van Tien' opgericht van 10 vakbonden uit de overheids- en dienstensektor die uitgegroeid is tot ongeveer 25 bonden. We noemen ons de 'solidaire en verenigde Groep van Tien' en hopen tot een organisatievorm te komen die boven de verschillende bedrijven en sectoren uitstijgt zonder een traditionele vakcentrale te worden. We werken samen met *Droit au Logement* (DAL, Recht op een Woning), met *Agir contre le chômage* (ACI, Actie tegen de werkloosheid), met vrouwen-, antiracistische en migrantenorganisaties en kleinere politieke en andere groeperingen als *Ras l'Front* ('We zijn het Front National zat'), de laatste is een hele levendige en zeer actieve groep.

Wij zijn allemaal immigranten in een rechteloze staat, september 1996

De samenwerking is niet geformaliseerd, we helpen elkaar bij gelegenheid. Onze ruimtes zijn opengesteld, als de andere organisaties iets willen ondernemen, komen ze naar ons toe.

'Sans papiers'

Jullie hebben ook de 'sans papiers' (zonder papieren, 'illegalen') bij de bezetting van de Saint Bernardkerk gesteund. Hebben andere bonden dat ook gedaan?

Alain - De grote vakverenigingen waren zeer terughoudend en voorzichtig. Enkele bonden uit Parijs hebben tegen het einde deelgenomen. We waren ongeveer de enige bond die vanaf het begin erbij was. De 'sans papiers' hadden in maart 1995

de Saint Ambroisekerk bezet en werden eruit gegooid. Er volgde een demonstratie, daarna werd een sporthal bezet en ontruimd. Twee dagen hebben ze door Parijs gezwoven. Toen ze ons om onderdak vroegen, hebben we 'ja' gezegd, ook al was onze ruimte niet erg geschikt. Ook bij de bezetting van de Saint Bernardkerk, en de gewelddadige ontruiming daarvan, stonden we aan hun zijde. De andere bonden hebben een solidariteitsverklaring opgesteld, zonder ons te vragen ook te willen tekenen. We hadden dat natuurlijk gedaan.

Sommige leden van ons zagen deze steun niet als een taak van de SUD, ook al handelden we konform onze statuten. De meerderheid van het personeel bij de Post of Telecom, geen leden van de SUD, stond er afwijzend tegenover. Dat heeft tot veel discussies geleid.

Over de traditionele linkse partijen valt in dit verband weinig goeds te melden. Kleine groeperingen en organisaties die niet direct betrokken zijn bij de antiracistische strijd, zoals DAL en ACI, hebben door hun dagelijkse politieke strijd met deze acties wel een vanzelfsprekende binding.

Deze gezamenlijke strijd met migranten is nieuw voor Frankrijk. De meeste migranten hebben hun eigen netwerken en sluiten zich vaak op in hun eigen milieu. Maar toen ze naar buiten traden, zijn er bruggen geslagen tussen hen en verschillende organisaties die tegen sociale uitsluiting vechten.

Zelforganisatie

Wat is er verder met de 'sans papiers' gebeurd?

Alain - Maar heel weinig zijn in Afrika terechtgekomen. In totaal acht van de 3.300 mensen zijn het land uitgezet. Mede door de juridische warboel in de uitzettingsgevangenis in Vencennes, is bijna iedereen vrijgelaten. Velen verblijven nu in het tiende Arrondissement van Parijs in leegstaande gebouwen van de BNP-bank.

Ook buiten Parijs zijn er zelforganisaties van migranten gekomen, minder zichtbaar en minder in de media. De strijd in Parijs was dan ook hard. Een hongerstaking van ongeveer zestig dagen, één persoon is later overleden, niet direct door de hongerstaking, maar wel omdat zijn ziekteverloop er door is versneld. In Parijs zijn inmiddels drie of vier zelforganisaties van 'sans papiers' opgericht, waaronder een Aziatische. Er zullen middelen gevonden moeten worden om deze organisaties met elkaar in verbinding te brengen. Dat zal niet meevallen, veel migrantengroepen zijn niet gewend zich te 'mengen'.

Sociale uitsluiting

Wat verwacht je van deze sociale bewegingen die buiten de bedrijven actief zijn?

Alain - Ik weet niet hoe lang het duurt het geheel bij elkaar te brengen. Het zal niet eenvoudig zijn, maar ik denk dat er een duidelijk perspectief in zit. In Frankrijk voltrekt zich langzamerhand een verandering in het sociaal klimaat. Steeds meer mensen ervaren de sociale uitsluiting en hebben problemen de eindjes aan elkaar te knopen, zelfs als ze een inkomen hebben. Mij lijkt het dat de meerderheid van de werkende mensen sympathiseert met werklozen en daklozen. We zouden kunnen dromen van een beweging die demonstraties, organiseert waaraan zowel werkenden als werklozen deelnemen. Hun belangen zijn, volgens mij, overeenkomstig. Aanknopingspunten met de kwestie van de immigratie lijkt me nog moeilijker.

Front National

Bevat deze beweging een antwoord op het Front National?

Alain - Ja. Jarenlang werd het enige antwoord op het Front National geformuleerd binnen een schema van racisme versus antiracisme. Als je de invloed van het FN wilt indammen, zul je moeten breken met dit schema. En op sociaal en economies terrein ageren, de parallellen tussen de verschillende bevolkingsgroepen laten zien en tegelijkertijd duidelijk maken dat het FN nooit een sociale partij is geweest, maar een rechtse, liberaal-economische partij.

Het is mogelijk dat het conflict zich verscherpt, gezien de opkomst van het FN. Momenteel vindt er in Frankrijk een discussie plaats over de houding die tegenover het FN moet worden aangenomen. Verbieden of niet? Het is niet ondenkbaar, er zijn enkele wetten die het mogelijk maken, het zou me persoonlijk niet choqueren. Maar moet je demonstraties en manifestaties verhinderen? Zolang het een legale partij is en we ons sterk maken voor de vrijheid van meningsuiting ligt dat moeilijk. Het zou wel goed zijn iedere keer dat het FN zich vertoont, op dezelfde plek een tegenactie op touw te zetten.

Verbreiding

Hoe beoordeel je de stakingsbeweging in Frankrijk, die zich sinds december 1995 heeft ontwikkeld, is een vergelijking met 1968 mogelijk?

Alain - Ik had graag gezien dat eenzelfde situatie als in mei/juni 1968 was ontstaan. Maar de stakingen eind 1995 waren beperkt tot de overheids- en dienstensektoren. In andere sectoren was er geen meerderheid voor te vinden. In 1968 was er een brede beweging in alle sectoren, en met de studenten. En de eisen waren offensiever. Nu was het vooral een defensieve reactie op het plan -Juppé voor de sociale zekerheid. Dat voorzag er onder andere in dat ambtenaren pas na veertig jaar werken pensioenrechten krijgen, in plaats van de huidige 37,5 jaar. Een aanpassing aan wat in de privésector al was gebeurd. Boeiend was wel dat de ongeveer vier weken durende strijd het plan-Juppé oversteeg

en steeds meer gericht werd op de liberale politiek.

De laatste jaren neemt de stakingsbeweging toe, zie de vrachtwagenchauffeurs. Ik kan niet met zekerheid zeggen dat het weer zal opleven naar een situatie als in december 1995. De chauffeurs zullen misschien anderen aan het denken zetten. Dan kan de verbreding optreden waarin we in 1995 niet geslaagd zijn. Naar mijn mening, omdat de grote bonden geen moeite hebben gedaan het beperkte kader van overheid en diensten te overstijgen. De acties van de vrachtwagenchauffeurs hebben waarschijnlijk een positief effect. Niet alleen omdat ze gewonnen hebben - recht op pensioen vanaf 55 jaar - maar vooral omdat ze eindelijk iets los gemaakt hebben in de hoofden van het personeel in de privésector, op z'n minst bij de grote partikuliere ondernemingen.

Met dank aan Willy Essen voor de vertaling

Pensioen met 55 jaar. Arbeidstijdverkorting, november 1996

